

odborný časopis

sociální služby

cena: 69 Kč / 3 €

Zkušenosti z pomoci
rodinám dětí
s postižením
z Ukrajiny

Sociálně-aktivizační služby

Senioři a zdravý
životní styl

Aktivity

Nordic Walking

není jen obyčejná chůze s holemi

Asociace poskytovatelů sociálních služeb České republiky
www.apsscr.cz | www.socialnisluzby.eu

ročník: XXIV.
květen 2022

mladé dospělé odcházející z ústavních zařízení tzv. opakující se příspěvek, podmíněný splněním několika podmínek, jako je studium nebo spolupráce se sociálním kurátorem, a jednorázový příspěvek při odchodu z ústavního zařízení.³ Potřebnost navazujících podpůrných sociálních služeb je i tak nepochybnitelná.

➤ Důvěrnost a respekt

Zásadní je podíl třetí roviny, která se do přípravy na zletilost zapojuje – neziskových organizací prostřednictvím vlastních programů. Jako nejužitečnější jsou vnímány dlouhodobé a intenzivní projekty, které se zaměřují na konkrétní jednotlivá témata a praktické dovednosti zahrnující v sobě dostatečnou podporu pro dospívající. Naopak jako nefunkční se ukazují teoretická školení a přednášky, které neobsahují prohloubení zážitku.

Základním předpokladem pro kvalitní přípravu na zletilost je vytvoření vztahu mezi dospívajícím a pracovníkem. K takovému navázání vztahu musí existovat nejen časové podmínky, ale v mnoha bodech je to také výzva ke změně nastavených

nastavení tohoto plánu. Určitá formálnost nebo očekávání, že tuto odpovědnost přebere jiný subjekt, prakticky vytváří díry, kterými může dospívající velice snadno propadnout. Pravděpodobně nemůžeme požadovat, aby sociální pracovník zařízení nebo OSPOD byl průvodcem dítěte. Jeho odpovědností by mělo být oslovit tématy a koordinovat způsob, jakým budou dovednosti prohlubovány a jaké funkční programy a metody budou pro dospívajícího zvoleny. Základním stavebním kamenem je vytvořený vztah, založený na důvěře a respektu, který se často ve formálním prostředí ztrácí.

Jinou pozici mohou mít v tomto ohledu sociální pracovníci sociálních a podpůrných služeb, kteří se mohou zmíněným průvodcem dítěte stát a prakticky pomáhat rozvoji konkrétních dovedností a témat. Společným úkolem je nerezignovat na propojení s dalšími aktéry systému a snažit se o vzájemnou výměnu informací s uvědoměním vlastních kompetencí. I když jde o banální konstatování, v praxi existuje rivalita mezi jednotlivými subjekty, která může být zásadní překážkou dobré spolu-

Je zjevné, že pracovník OSPOD nemůže mít v rámci zákonných návštěv dostatek času a prostoru pro to, aby mohla být příprava na zletilost intenzivním a dlouhodobým procesem.

pravidel fungování. Dospívající často vnímají pracovníky OSPOD jako osoby, které reprezentují formální roli státu bez emocí a možnosti navázat důvěrný vztah. Sociální pracovníky zařízení pak dospívající často mají za administrativní pracovníky, kteří předávají kontakty. Takto limitovaný vztah, založený na formálnosti, může jen těžko napomáhat efektivnímu prohlubování dovedností v rámci přípravy na zletilost. Svoji formální úlohu koneckonců vnímají i samotní sociální pracovníci: závěry výzkumu Kroku domů ukázaly, že pracovníci OSPOD se často sami jako partneři nevnímají, protože vstupují do života dospívajícího málokdy, což brání navázání blízkého vztahu. Zajímavé je potom zjištění vyplývající z výzkumu, že tito pracovníci nejsou se svou formální rolí spokojeni, snaží se o budování důvěrného vztahu nebo potlačení své role represivního orgánu.

➤ Propojení aktérů podílejících se na přípravě na zletilost dospívajících

Jednotliví aktéři vstupující do přípravy na zletilost z pohledu sociální práce jistě nemohou zaručit, že bude cíl dosažen ve všech bodech stoprocentně. Mohou se však díky vzájemné spolupráci a koordinaci podílet na efektivním a smysluplném

práce. Je tak vhodné volit metody, které tuto rivalitu nebo nedorozumění snižují a zároveň přispívají k respektování a vzdvižení vlastní aktivní role dospívajícího. Za takovou metodu koordinace jednotlivých aktérů se zapojením dospívajícího lze zmínit případové konference, které umožňují nejen rozdělení vlastních kompetencí, ale i vzájemné propojení individuálních plánů práce.

Dospívající, který se připravuje na samostatný život, je tím nejdůležitějším – připravuje se na svůj život, často nezávisle na našich představách a očekáváních. Vidíme velkou efektivitu metod práce, ve kterých je dospívající vnímán jako partner, jehož názory, přání a očekávání všichni aktéři vnímají s nejvyšší vážností a respektem. Respekt, byť k nereálným očekáváním, otevírá cestu k tomu, abychom dospívajícího upozornili na možná rizika a mohli s nimi pracovat.

Zdroje:

- *Manuál standardů kvality sociálně právní ochrany dětí pro orgány sociálně právní ochrany dětí, MPSV, 2014.*
- *Průzkum příprava mladých dospělých vyrůstajících v pobytových zařízeních na odchod do dospělého života, nadační fond Krok domů, 2020.*

Poradna konceptu Bazální stimulace

Na dotazy čtenářů odpovídá

PhDr. Karolína Maloňová, Ph.D.,

certifikovaná lektorka a supervizorka, jednatelka INSTITUTU Bazální stimulace podle Prof. Dr. FRÖHLICHA, s. r. o.

Dotaz:

Dobrý den, prosila bych o radu ohledně Bazální stimulace. Máme ve škole snoezelen, uprostřed kterého je vodní lůžko. Je možné dělat dítěti na vodním lůžku vestibulární stimulaci technikou ovesný klas? Vodní lůžko je velmi nestabilní a nám se na něm moc nedaří tuto techniku provádět. Ptám se proto, že všechny techniky Bazální stimulace s úspěchem a velmi pěknými reakcemi našich dětí provádíme ve snoezelenové místnosti. Děkuji za odpověď.

J. N., učitelka ve speciální škole

Odpověď:

Vestibulární stimulace ve formě techniky ovesný klas vyžaduje stabilní podložku. Klient při ní má sedět, terapeut klečí za ním, fixuje svým tělem jeho tělo a provádí pohyby ve tvaru ležatě osmičky. Jde o stimulaci vestibulárního aparátu (smyslově rovnovážného ústrojí) do 3D prostoru. Pro správné provedení je důležité, aby měl klient chodidla pevně opřená o podložku a dlaně také (je-li to možné). Vodní lůžko neumožňuje terapeutovi ani klientovi získat potřebnou stabilitu. Doporučuji tuto techniku na vodním lůžku neprovádět. Na vodním lůžku můžete provádět vestibulární stimulaci jemnými pohyby hlavou klienta nebo pohyby tělem do strany. Je nutné si uvědomit, že už jen samotné sezení nebo ležení na vodním lůžku permanentně stimuluje vestibulární aparát, neboť vodní lůžko je pro svou nestabilitu stále v pohybu.